

DOPORUČENÍ RADY**ze dne 11. července 2017****k národnímu programu reforem Rumunska na rok 2017 a stanovisko Rady ke konvergenčnímu programu Rumunska z roku 2017**

(2017/C 261/22)

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 121 odst. 2 a čl. 148 odst. 4 této smlouvy,

s ohledem na nařízení Rady (ES) č. 1466/97 ze dne 7. července 1997 o posílení dohledu nad stavy rozpočtů a nad hospodářskými politikami a o posílení koordinace hospodářských politik⁽¹⁾, a zejména na čl. 9 odst. 2 uvedeného nařízení,

s ohledem na doporučení Evropské komise,

s ohledem na usnesení Evropského parlamentu,

s ohledem na závěry Evropské rady,

s ohledem na stanovisko Výboru pro zaměstnanost,

s ohledem na stanovisko Hospodářského a finančního výboru,

s ohledem na stanovisko Výboru pro sociální ochranu,

s ohledem na stanovisko Výboru pro hospodářskou politiku,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Dne 16. listopadu 2016 přijala Komise roční analýzu růstu, jež zahájila evropský semestr pro koordinaci hospodářských politik pro rok 2017. Priority této roční analýzy růstu potvrdila ve dnech 9. a 10. března 2017 Evropská rada. Dne 16. listopadu 2016 přijala Komise na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1176/2011⁽²⁾ zprávu mechanismu varování, ve které Rumunsko není uvedeno mezi členskými státy, u nichž bude proveden hloubkový přezkum.
- (2) Dne 22. února 2017 byla zveřejněna zpráva o Rumunsku pro rok 2017. V této zprávě byl posouzen pokrok, jež Rumunsko učinilo v plnění jemu určených doporučení přijatých Radou dne 12. července 2016, v přijímání opatření v návaznosti na doporučení přijatá v předchozích letech a v plnění národních cílů v rámci strategie Evropa 2020.
- (3) Dne 5. května 2017 předložilo Rumunsko svůj národní program reforem na rok 2017 a svůj konvergenční program z roku 2017. Vzhledem k jejich provázanosti byly oba programy posuzovány současně.
- (4) Relevantní doporučení pro jednotlivé země byla zohledněna při programování evropských strukturálních a investičních fondů (dále jen „ESI fondy“) na období 2014–2020. V souladu s článkem 23 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013⁽³⁾ může Komise členský stát požádat, aby svou dohodu o partnerství a příslušné programy přezkoumal a navrhl změny, je-li to nezbytné, aby se podpořilo provádění příslušných doporučení Rady. Podrobnosti o tom, jak bude Komise uvedené ustanovení používat, byly uvedeny v pokynech k uplatňování opatření propojujících účinnost ESI fondů s řádnou správou ekonomických záležitostí.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 209, 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1176/2011 ze dne 16. listopadu 2011 o prevenci a nápravě makroekonomické nerovnováhy (Úř. věst. L 306, 23.11.2011, s. 25).

⁽³⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013 o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 (Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 320).

- (5) V letech 2009 až 2015 využívalo Rumunsko tři programy pro zlepšení platební bilance, které společně zavedly Komise a Mezinárodní měnový fond a které podpořila Světová banka. Platby byly provedeny pouze v rámci prvního programu v letech 2009–2011, programy v letech 2011–13 a 2013–15 byly preventivní. Dohled po ukončení programu ze strany Komise, který se zaměřil na schopnost Rumunska splácet úvěry poskytnuté v rámci prvního programu, byl zahájen v říjnu 2015 a bude pokračovat do doby, kdy bude splaceno nejméně 70 % úvěru, což by mělo být na jaře roku 2018.
- (6) Na Rumunsko se v současnosti vztahuje preventivní složka Paktu o stabilitě a růstu. Ve svém konvergenčním programu z roku 2017 rumunská vláda plánuje celkový schodek ve výši 2,9 % HDP v roce 2017 i v roce 2018 a poté jeho postupné snižování do roku 2020 až na 2,0 % HDP. Neočekává se, že by v období do roku 2020, což je programové období, bylo dosaženo střednědobého rozpočtového cíle – tj. strukturálního schodku ve výši 1 % HDP. Přepočítané⁽¹⁾ strukturální saldo by mělo do roku 2020 dosáhnout -2,6 %. Podle konvergenčního programu by se měl poměr veřejného dluhu k HDP zvýšit z 37,6 % HDP v roce 2016 na 38,3 % HDP v roce 2018 a poté se snižovat do roku 2020 až na 37,6 % HDP. Makroekonomický scénář, z něhož tyto rozpočtové projekce vycházejí, je příznivý. Riziko pro makroekonomický výhled vychýlené směrem dolů vyplývá z nižšího dopadu fiskálních a strukturálních opatření na blízké a střednědobé vyhlídky hospodářského růstu. Zároveň nebyla dosud dostatečně upřesněna opatření potřebná k podpoření plánovaných cílových schodků. Návrh zákona o jednotné mzdě navíc představuje významné riziko pro fiskální prognózu vychýlené směrem dolů.
- (7) Dne 12. července 2016 Rada doporučila Rumunsku, aby v roce 2016 omezilo odchýlení od střednědobého rozpočtového cíle a v roce 2017 dosáhlo roční fiskální korekce ve výši 0,5 % HDP, pokud se nepodaří plnit střednědobý rozpočtový cíl s nižším úsilím. Na základě výsledných údajů za rok 2016 bylo zjištěno, že se Rumunsko významně odchyluje od střednědobého rozpočtového cíle. V souladu s čl. 121 odst. 4 SFEU a čl. 10 odst. 2 nařízení (ES) č. 1466/97 adresovala Komise dne 22. května 2017 Rumunsku varování, že v roce 2016 bylo zjištěno významné odchýlení od střednědobého rozpočtového cíle. Dne 16. června 2017 přijala Rada následně doporučení⁽²⁾ potvrzující, že je nutné, aby Rumunsko přijalo nezbytná opatření k zajištění toho, aby nominální míra růstu čistých primárních výdajů vládního sektoru⁽³⁾ nepřekročila v roce 2017 hodnotu 3,3 %, což odpovídá roční strukturální korekci ve výši 0,5 % HDP. Na základě prognózy Komise z jara 2017 existuje v roce 2017 riziko významného odchýlení od doporučené korekce.
- (8) S ohledem na fiskální situaci se očekává, že Rumunsko v roce 2018 provede další korekci při dosahování svého střednědobého rozpočtového cíle, jímž je strukturální schodek ve výši 1 % HDP. Podle společně dohodnuté korekční matrice v rámci Paktu o stabilitě a růstu se uvedená korekce promítne do požadavku na nominální tempo růstu čistých primárních výdajů sektoru vládních institucí, které nepřesáhne 4,3 %. To by odpovídalo roční strukturální korekci ve výši 0,5 % HDP. Při nezměněné politice existuje riziko výrazného odchýlení od uvedeného požadavku v roce 2018. Kromě toho Komise ve své prognóze z jara 2017 předpokládá schodek veřejných financí ve výši 3,5 % HDP v roce 2017 a 3,7 % HDP v roce 2018, což je nad úroveň referenční hodnoty 3 % HDP stanovenou Smlouvou. Celkově se Rada domnívá, že od roku 2017 budou zapotřebí další podstatná opatření, aby bylo dosaženo souladu s ustanoveními Paktu o stabilitě a růstu, a to s ohledem na prudce se zhoršující fiskální výhled v souladu s doporučením adresovaným dne 16. června 2017 Rumunsku s cílem napravit významné odchýlení od postupu korekce vedoucího k dosažení střednědobého rozpočtového cíle.
- (9) Fiskální rámec v Rumunsku je zdravý, není však uplatňován v plné míře. Rozpočet na rok 2016 se v rozporu s pravidlem týkajícím se schodku v rumunském fiskálním rámci výrazně odchýlil od střednědobého cíle strukturálního schodku ve výši 1 % HDP. Rozpočet na rok 2017 se od vnitrostátních fiskálních pravidel odchýlil ještě více. V roce 2016 rumunské orgány stejně jako v předchozích letech nezaslaly do srpna, tedy v zákonné lhůtě, parlamentu aktualizovanou fiskální strategii. V důsledku toho se roční rozpočtový proces neřídil střednědobou fiskální strategií.

⁽¹⁾ Cyklicky očištěné saldo bez vlivu jednorázových a dočasných opatření, přepočtené Komisí za použití společně dohodnuté metodiky.

⁽²⁾ Doporučení Rady ze dne 16. června 2017 k nápravě zjištěného závažného odchýlení od cesty k postupnému dosažení střednědobého rozpočtového cíle v Rumunsku (Úř. věst. C 216, 6.7.2017, s. 1).

⁽³⁾ Čisté veřejné výdaje tvoří celkové vládní výdaje s vyloučením výdajů na úroky, výdaje na programy Unie, které jsou v celé výši pokryté z fondů EU, a nediskreční změny výdajů na podporu v nezaměstnanosti. Rumunskem financovaná tvorba hrubého fixního kapitálu je rozložena do čtyřletého období. Zohledněna jsou diskreční opatření na straně příjmů nebo zvýšení příjmů povinné na základě zákona; jednorázová opatření na straně příjmů i na straně výdajů jsou kompenzována.

- (10) Na pozadí dobře zajištěných kapitálových rezerv a zvyšující se ziskovosti se stav bankovního sektoru v roce 2016 nadále zlepšoval. Rumunské orgány se zavázaly provést v roce 2018 komplexní přezkum kvality aktiv a zátěžový text bankovního sektoru. V květnu 2016 vstoupil v platnost zákon o oddlužení, ale rizika pro bankovní sektor se značně zmírnila rozhodnutím ústavního soudu, že soudy budou muset posuzovat, zda dlužníci splňují právní ustanovení o obtížné situaci. Zákon o konverzi úvěrů denominovaných ve švýcarských francích přijatý parlamentem v říjnu 2016 byl nedávno shledán protiústavním. Znovu se objevující legislativní iniciativy však nadále zpochybňují předvídatelnost práva, což může mít negativní účinky na postoj investorů.
- (11) V Rumunsku jsou běžné daňové úniky, čímž se snižují daňové příjmy a daňová spravedlnost a narušuje ekonomika. Pokud jde o plnění doporučení posílit dodržování daňových předpisů a výběr daní, pokročilo Rumunsko jen málo. V roce 2016 byly upraveny postupy registrace a vracení DPH a připravuje se celostátní zavedení elektronických registračních pokladen napojených na daňový úřad. Od roku 2017 se na sektory, jako jsou hotely, cateringové služby a související odvětví, uplatňuje zvláštní režim, kdy je daň stanovena bez ohledu na příjmovou kategorii. Dále byla přijata určitá omezení pro osoby samostatně výdělečně činné a pro rodinné podniky, která mají odradit od vyhýbání se daňovým povinnostem. V roce 2016 bylo zaznamenáno zlepšení v dodržování předpisů v oblasti daňových příznání a plateb daně, nicméně výsledky společných inspekcí a auditů v oblasti daní a práce se nezlepšily. Dále výrazně vzrostla prahová hodnota pro obrat u daňového režimu mikropodniků, zatímco se snížila sazba, což umožňuje dodržování daňových předpisů na úkor rozpočtových příjmů. Přístup k danění podniků na základě sektorů a kategorií je rizikový z hlediska administrativní zátěže jak pro podniky, tak pro daňové orgány a nevede ke zlepšení výběru daní.
- (12) Rozložení disponibilních příjmů domácností (podle velikosti domácnosti) je v Rumunsku velmi nerovnoměrné, což snižuje jeho potenciál pro udržitelný a inkluzivní růst. Příjem nejbohatších 20 % obyvatel je více než osmkrát vyšší než příjem 20 % nejchudších. Tento poměr je výrazně vyšší než průměr Unie. Nerovnost je do značné míry způsobena rozdíly v dostupnosti zdravotní péče, vzdělání a služeb a v přístupu na trh práce. Kromě toho rozdíl v nerovnosti příjmů před zdaněním a po něm a před sociálními transfery a po nich je jedním z nejnižších v Unii. Sociální referenční index na základě hlavních sociálních dávek nebyl od svého zavedení v roce 2008 aktualizován. Nadále převládá nehlášená práce, včetně „výplat v obálce“, která má dopad na daňové příjmy, narušuje hospodářství a podkopává spravedlnost a účinnost daňového systému a systému dávek. V rámci pilotního projektu se uskutečnily společné kontroly daňové správy a inspektorátů práce, ale dosud není jejich vliv systémový. Zdroje se nezaměřují na odvětví, u nichž hrozí nejvyšší riziko daňových úniků, jen omezeně se zaměřují na výplaty v obálce a donucovací opatření převládají nad preventivními.
- (13) Výsledky trhu práce se zlepšily v roce 2016, kdy míra nezaměstnanosti dosáhla svého minima z doby před krizí. I nadále dochází k úbytku pracovních sil, protože obyvatelstvo stárne a míra emigrace zůstává vysoká. Nízkou nezaměstnanost vyrovnává jedna z nejvyšších měr ekonomické neaktivity v Unii. Míra zaměstnanosti a míra ekonomické aktivity u mladých lidí, žen, osob s nízkou kvalifikací, osob se zdravotním postižením, a zejména Romů se pohybuje hluboko pod průměrem Unie. Počet mladých lidí, kteří nejsou zaměstnáni ani se neúčastní vzdělávání či odborné přípravy, zůstává velmi vysoký.
- (14) Ačkoli se riziko chudoby nebo sociálního vyloučení snižuje, i nadále zůstává velmi vysoké, zejména pokud jde o rodiny s dětmi, osoby se zdravotním postižením, Romové a venkovské obyvatelstvo. V roce 2016 byl v rámci politického posunu směrem k posilování určitých služeb poskytovaných konkrétním skupinám obyvatel přijat komplexní balíček opatření proti chudobě. Počítá se s pilotním projektem vytvoření integrovaných služeb v marginalizovaných komunitách. Jeho celostátní zavedení by výrazně zlepšilo současně nedostatečně poskytované integrované služby. V reakci na řadu doporučení pro Rumunsko byl přijat zákon o minimálním příjmu na sociální začlenění, který by měl vstoupit v platnost v roce 2018. Minimální příjem na sociální začlenění zvyšuje přiměřenost a rozsah sociální pomoci. Spojuje pasivní podporu s povinnými aktivními opatřeními na trhu práce a kontrolami. Potenciál aktivace je nicméně nevelký, protože cílem je do roku 2021 pomocí aktivních opatření na trhu práce dosáhnout 25 % příjemců.
- (15) Politiky aktivace byly posíleny v souvislosti s reformou Národní agentury pro zaměstnanost. Reformy zahrnují podporu a integrované služby pro uchazeče o zaměstnání a pro zaměstnavatele, které jsou více uzpůsobeny jejich potřebám. Zvyšuje se aktivní pomoc a zlepšují se služby poskytované mladým lidem, kteří nejsou zaměstnáni ani se neúčastní vzdělávání nebo odborné přípravy. Politiky aktivace nabízené skupinám, které jsou od trhu práce nejvíce

vzdáleny, však zůstávají omezené a poslední navrhovaná aktivační opatření se již na tyto specifické skupiny nezaměřují. Jejich rozsah a napojení na sociální služby nejsou dostatečné na to, aby zvláště u těchto skupin nějak podstatně zlepšily účast pracovní síly na trhu práce.

- (16) Přiměřenost důchodů a chudoba ve stáří mají značný genderový rozměr, protože i kdyby všechny ostatní okolnosti zůstaly stejné, snížení věkové hranice pro odchod do důchodu u žen vede k nižším důchodovým nárokům. Rumunsko patří k několika málo členským státům, které nezajišťují konvergenci mezi důchodovým věkem u žen a mužů. Právní úprava týkající se vyrovnání věkové hranice pro odchod do důchodu u mužů a žen byla Parlamentu předložena v roce 2013. Doposud ji schválil pouze Senát.
- (17) Vzhledem k rozvoji produktivity, příjmové konvergenci a konkurenceschopnosti Rumunska si zvláštní pozornost zasluhuje zvyšování mezd ve veřejném a soukromém sektoru. Zvýšení platů ve veřejném sektoru se může rozšířit do soukromého sektoru, což by mělo dopad na konkurenceschopnost Rumunska. Minimální mzda v Rumunsku, která patří stále mezi nejnižší v Unii, se v posledních letech výrazně zvýšila. Zvýšení minimálních mezd ad hoc se výrazně promítlo do zvýšení podílu pracovníků pobírajících minimální mzdu a vedlo v nedávné době k silné kompresi v dolní části spektra rozložení mezd. V reakci na doporučení pro Rumunsko byla začátkem roku 2016 zřízena tripartitní pracovní skupina, která má vytvořit mechanismus pro stanovování minimální mzdy na základě objektivních ekonomických a sociálních kritérií a požadavků pracovního trhu. Její činnost se však výrazně zpozdila a je třeba, aby začala řádně fungovat. Pro sociální dialog zůstává i nadále charakteristická nízká míra kolektivního vyjednávání na odvětvové úrovni a institucionální nedostatky, které snižují účinnost reformem.
- (18) Pro nalezení a udržení dobrých a stabilních pracovních míst a úspěšnou účast v ekonomickém a sociálním životě mají zásadní význam dostatečné základní dovednosti. Mezinárodní průzkumy poukazují na závažné nedostatky v oblasti základních dovedností u rumunské mládeže. Vysoká míra předčasného ukončení školní docházky, nízká míra dosahování vysokoškolského vzdělání a vysoká emigrace vedou k nedostatečné nabídce kvalifikované pracovní síly. Přístup ke kvalitnímu většinovému vzdělávacímu systému je omezen zejména ve venkovských oblastech a u romských dětí. Potíže se získáním kvalitních učitelů pro venkovské oblasti a do škol s převážně romskými dětmi v kombinaci se segregací a často diskriminačním přístupem mají za následek nižší vzdělání romských dětí. V reakci na opakovaná doporučení Rumunsko přijalo a začalo provádět strategii zaměřenou na předčasné ukončení školní docházky. K nedávno přijatým opatřením patří integrovaný přístup, pilotní program zaměřený na teplou stravu, vyšší náhrady za dojíždění a sociální poukázky, které mají podpořit předškolní výchovu chudých dětí. Na podzim roku 2017 jsou plánována opatření založená na projektech s unijním financováním, která mají zlepšit kvalitu výuky ve znevýhodněných školách, a již probíhá modernizace osnov, i když zatím neúplná. Byly zdokonaleny právní předpisy proti segregaci ve školách, včetně posílení pravomocí školních inspektorátů v této oblasti. Stále však chybí metodika monitorování. Jsou zapotřebí další kroky k trvalému pokroku v boji proti sociálně-ekonomické nerovnosti v oblasti vzdělávání. Systém záruk pro mladé lidi se k osobám předčasně ukončujícím vzdělávání dostal zatím jen částečně a programy nabízející druhou příležitost nejsou snadno dostupné. Systém odborného vzdělávání a přípravy není dostatečně sladěn s potřebami trhu práce a účast na vzdělávání dospělých je velmi nízká.
- (19) Zdravotní stav rumunského obyvatelstva je špatný. Dostupnost kvalitní zdravotní péče je omezena kvůli nedostatku zdravotnických pracovníků, nepostačujícím financováním a přílišnému spoléhání na nemocnice a dále kvůli korupci, jež se dotýká zejména osob s nízkými příjmy a venkovských oblastí. Vedle neoficiálních plateb zdravotnickým pracovníkům se korupce týká veřejných zakázek v nemocnicích, pojistných podvodů a úplatkářství, pokud jde o osvědčení potvrzující nárok na dávky. V reakci na doporučení a v souvislosti s předběžnými podmínkami pro období unijního financování 2014–2020 přijalo Rumunsko některá opatření k přechodu z nemocniční na ambulantní péči. Byly vypracovány plány regionální zdravotní péče, které slouží k určování potřebné infrastruktury a služeb, a je sledováno provádění národní strategie pro zdravotnictví. V souladu s národní protikorupční strategií na období 2016–2020 byly přijaty právní předpisy s cílem přepracovat systém poskytování zpětné vazby k neoficiálním platbám a zlepšilo se odměňování zdravotních pracovníků. Protikorupční strategie zahrnuje komplexní opatření v oblasti zdravotní péče, včetně podpory zodpovědnosti a transparentního procesu přijímání vedoucích pracovníků nemocnic. Nicméně posílení komunitní péče, ambulantní péče i systémů doporučení pacientů ke specialistům je stále ještě v počáteční fázi, stále jsou velmi rozšířené neoficiální platby, je třeba zajistit transparentnost při řízení nemocnic a čeká se na přijetí strategie v oblasti pracovních sil ve zdravotnictví.

- (20) Administrativní kapacita a schopnost tvorby politik v Rumunsku doplácí na netransparentní postupy a rozhodování, zatěžující administrativní postupy, minimální množství kvalitních důkazů, nedostatečnou koordinaci mezi odvětvovými politikami a obecně rozšířenou korupci. Pokrok při reformě veřejné správy byl jen omezený. Organizační struktury zůstávají i nadále nestabilní, což ovlivňuje nezávislost a účinnost veřejné správy. Strategie pro veřejnou službu byly zahájeny v roce 2016, ale právní rámec zatím nezahrnuje některé z jejich hlavních cílů, zejména pokud jde o objektivní kritéria pro nábor a hodnocení pracovníků a jejich odměňování za výkon. Bylo navrženo do určité míry harmonizovat výši mezd na centrální a místní úrovni, ale neexistuje jasná souvislost mezi výkonem a odměňováním. Stále je potřeba posílit kapacity a pravomoci národní agentury pro státní zaměstnance. Některá opatření na zvýšení transparentnosti při tvorbě politik, která byla zahájena v roce 2016, mají být zrušena. Ve správní praxi není pevně zakotveno strategické plánování ani posuzování dopadů právních předpisů.
- (21) Jednou z hlavních překážek ekonomického rozvoje v Rumunsku je nedostatečná dopravní infrastruktura co do kvality i kvantity. S cílem řešit související nedostatky a v reakci na doporučení přijalo Rumunsko na podzim roku 2016 hlavní dopravní plán. Pro urychlení investic do silniční infrastruktury bylo řízení investic do infrastruktury odděleno od orgánu odpovědného za správu infrastruktury. V roce 2016 byl zřízen subjekt, který by měl reformovat železniční systém a měl by začít fungovat do poloviny roku 2017.
- (22) Rumunsko má v poslední době jeden z nejvyšších podílů investic v Unii. V roce 2016 však veřejné investice klesly, a to i vzhledem k nízkému čerpání unijních finančních prostředků. Vysoká míra čerpání a účinné využívání unijních prostředků jsou zásadní pro to, aby Rumunsko plně využilo svého potenciálu pro rozvoj v klíčových odvětvích, jako jsou zejména doprava nebo oblast odpadů. Na kvalitu veřejných investic měly mimo jiné dopad nedostatky v oblasti řízení a změna priorit. I přes doporučení bylo dosaženo jen malého pokroku při stanovování prioritních projektů a při přípravě veřejných investic. Od srpna 2016 sice musí ministerstva zvažovat ve svých plánech výdajů investiční priority, ale žádné další kroky směrem k posílení úlohy ministerstva financí při stanovování prioritních investičních projektů a k lepší koordinaci při přípravě veřejných investičních projektů mezi ministerstvy učiněny nebyly. Stále se čeká na přijetí národního plánu nakládání s odpady a programu pro předcházení vzniku odpadů, který měl být přijat do konce roku 2016. Rovněž jsou potřebné plány na zlepšení správy věcí veřejných a prosazování regulace, aby mohly být finanční prostředky Rumunska i Unie směřovány tak, aby bylo dosaženo unijních norem v oblasti životního prostředí.
- (23) Účinné zadávání veřejných zakázek je klíčem k dosažení strategických cílů a řešení klíčových politických problémů v Rumunsku, včetně účinného vynakládání veřejných prostředků, modernizace veřejné správy, boje proti korupci a podpory inovací a udržitelného růstu podporujícího začlenění. Je to rovněž nezbytné pro získání důvěry občanů ve veřejné orgány a v demokracii. Rumunsko nedávno přijalo opatření k uplatňování strategie a akčního plánu pro zadávání veřejných zakázek. V návaznosti na zákon o zadávání veřejných zakázek, který je v platnosti od května 2016, byly v červnu 2016 přijaty prováděcí právní předpisy týkající se zadávání veřejných zakázek a zadávání veřejných zakázek v odvětví veřejných služeb a koncem roku 2016 sekundární právní předpisy týkající se udělování koncesí a na prevenci korupce a kontrolu se zaměřuje národní program pro zadávání veřejných zakázek. Nicméně zatím nebylo dokončeno několik klíčových opatření této strategie, například posílení kontroly a další opatření pro boj proti korupci, úplná realizace elektronického zadávání zakázek a školení úředníků odpovědných za zadávání veřejných zakázek.
- (24) Více než 45 % rumunského obyvatelstva žije ve venkovských oblastech, které i nadále značně zaostávají za městskými oblastmi, pokud jde o vzdělání a zaměstnání, přístup ke službám a infrastruktuře a materiální blahobyt. V reakci na doporučení, že je třeba zlepšit přístup k integrovaným veřejným službám, rozšířit základní infrastrukturu a podporovat diverzifikaci hospodářství zejména ve venkovských oblastech, přijalo Rumunsko v roce 2016 komplexní soubor opatření na rozvoj venkova, na modernizaci malých zemědělských podniků, na podporu jiných než zemědělských malých a středních podniků, na investice do infrastruktury, včetně sociálních služeb a vzdělávání, a na formalizaci zaměstnání. Jejich dlouhodobý úspěch bude záviset na schopnosti zavést pilotní akce ve větším měřítku a účinně zacílit a čerpat dostupné unijní finanční prostředky.
- (25) Státní podniky hrají v hospodářství významnou úlohu, zejména v odvětvích klíčové infrastruktury. Nedostatky v oblasti správy státních podniků mají za následek jejich nižší ziskovost ve srovnání se soukromými podniky, což má negativní dopad na veřejné finance. Rumunsko dosáhlo v reakci na doporučení při zlepšování správy a řízení státních podniků významného pokroku. Na podzim roku 2016 byly rychle přijaty předpisy na podporu

nejdůležitější legislativy týkající se správy a řízení státních podniků. Legislativní rámec vychází z osvědčených mezinárodních postupů v oblasti transparentnosti při jmenování členů správních rad a řízení státních podniků a poskytuje ministerstvu financí zvláštní pravomoci při kontrole a vymáhání práva. Byla rovněž přijata opatření na zvýšení povědomí o nových pravidlech mezi místními orgány a byly zveřejněny údaje o rozpočtech státních podniků. Zpoždění při jmenování odborných vedoucích pracovníků však vzbuzuje obavy, pokud jde o další realizaci.

- (26) Konkurenceschopnost Rumunska doplácí na nedostatky v nenákladové konkurenceschopnosti a strukturální překážky, které brání přechodu na hospodářství s vyšší přidanou hodnotou a k nimž patří i složité správní postupy. V reakci na doporučení přijalo Rumunsko v roce 2016 několik legislativních aktů ke zjednodušení (několika málo) správních postupů a usnadnění vztahu mezi občany a veřejnou správou.
- (27) Na všech úrovních přetrvává korupce, která zůstává překážkou pro podnikání. Rumunsko dosáhlo značného pokroku, pokud jde o většinu reforem soudního systému a boj proti korupci na vysoké úrovni. Nadále je však třeba v těchto oblastech podniknout klíčové kroky, aby byly reformy udržitelné a nezvratné. Určitého pokroku bylo dosaženo při přípravě dalších opatření k předcházení korupce a boji proti ní, zejména v rámci místní samosprávy, avšak stále přetrvávají významné problémy, pokud jde o účinné provádění národní protikorupční strategie přijaté v roce 2016. Je třeba vyvinout úsilí ohledně respektování nezávislosti soudnictví v rumunském veřejném životě, dokončit reformy trestního a občanského zákoníku a zajistit účinnost při provádění soudních rozhodnutí. Rumunsko dostává doporučení v oblasti reformy soudnictví a boje proti korupci v rámci mechanismu pro spolupráci a ověřování. Tyto oblasti proto nejsou v doporučeních určených Rumunsku zahrnuty.
- (28) V kontextu evropského semestru 2017 provedla Komise komplexní analýzu hospodářské politiky Rumunska, kterou zveřejnila ve své zprávě o Rumunsku pro rok 2017. Posoudila také konvergenční program z roku 2017 a národní program reforem na rok 2017, jakož i opatření přijatá v návaznosti na doporučení, která byla Rumunsku adresována v předchozích letech. Vzala v úvahu nejen jejich význam pro udržitelnou fiskální a sociálně-ekonomickou politiku v Rumunsku, ale také jejich soulad s unijními pravidly a pokyny, neboť celkovou správou ekonomických záležitostí v Unii je třeba posílit tím, že do rozhodování členských států v budoucnu budou zahrnuty vstupy na úrovni Unie.
- (29) Na základě tohoto posouzení přezkoumala Rada konvergenční program z roku 2017, přičemž její stanovisko ⁽¹⁾ je promítnuto zejména do níže uvedeného doporučení č. 1.

DOPORUČUJE Rumunsku v období 2017–2018:

1. V roce 2017 zajistit plnění doporučení Rady ze dne 16. června 2017 k nápravě závažného odchýlení od cesty k postupnému dosažení střednědobého rozpočtového cíle. V roce 2018 vynakládat značné fiskální úsilí v souladu s požadavky preventivní složky Paktu o stabilitě a růstu. Zajistit plné uplatňování fiskálního rámce. Posílit dodržování daňových předpisů a výběr daní. Bojovat proti nehlášené práci mimo jiné tím, že bude zajištěno systematické využívání integrovaných kontrol.
2. Posílit cílené politiky aktivace a integrované veřejné služby, přičemž je třeba se zaměřit na osoby, které jsou od trhu práce nejvíce vzdáleny. Přijmout právní předpisy ve věci vyrovnání věkové hranice pro odchod do důchodu pro muže a pro ženy. Zřídit transparentní mechanismus pro stanovování minimální mzdy, a to po konzultaci se sociálními partnery. Zlepšit přístup ke kvalitnímu většinovému vzdělávacímu systému, zejména pro Romy a děti ve venkovských oblastech. V oblasti zdravotní péče přejít na péči ambulantní a potlačovat neoficiální platby.

⁽¹⁾ Podle čl. 9 odst. 2 nařízení (ES) č. 1466/97.

3. Přijmout právní předpisy pro zajištění profesionální a nezávislé veřejné služby při uplatňování objektivních kritérií. Posílit proces stanovování prioritních projektů a přípravy v oblasti veřejných investic. Zajistit včasné, úplné a udržitelné provádění národní strategie pro zadávání veřejných zakázek.

V Bruselu dne 11. července 2017.

Za Radu

předseda

T. TÖNISTE
